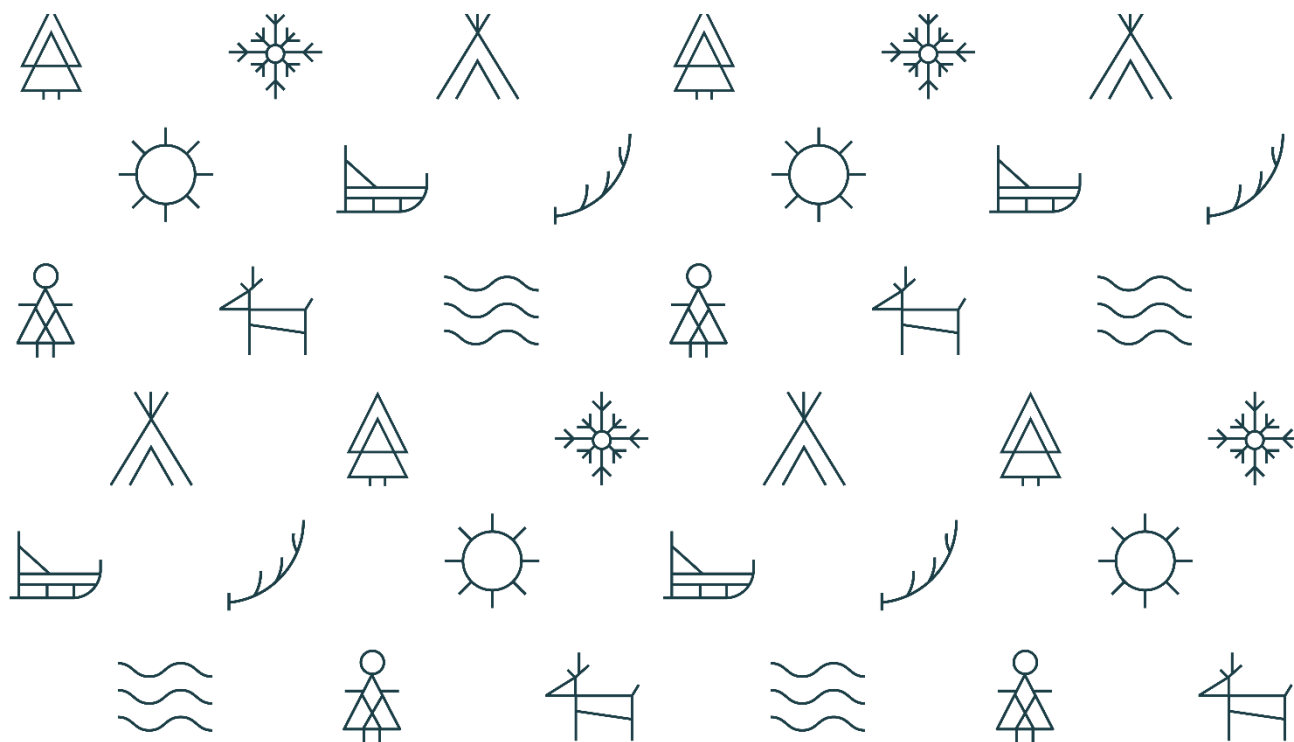
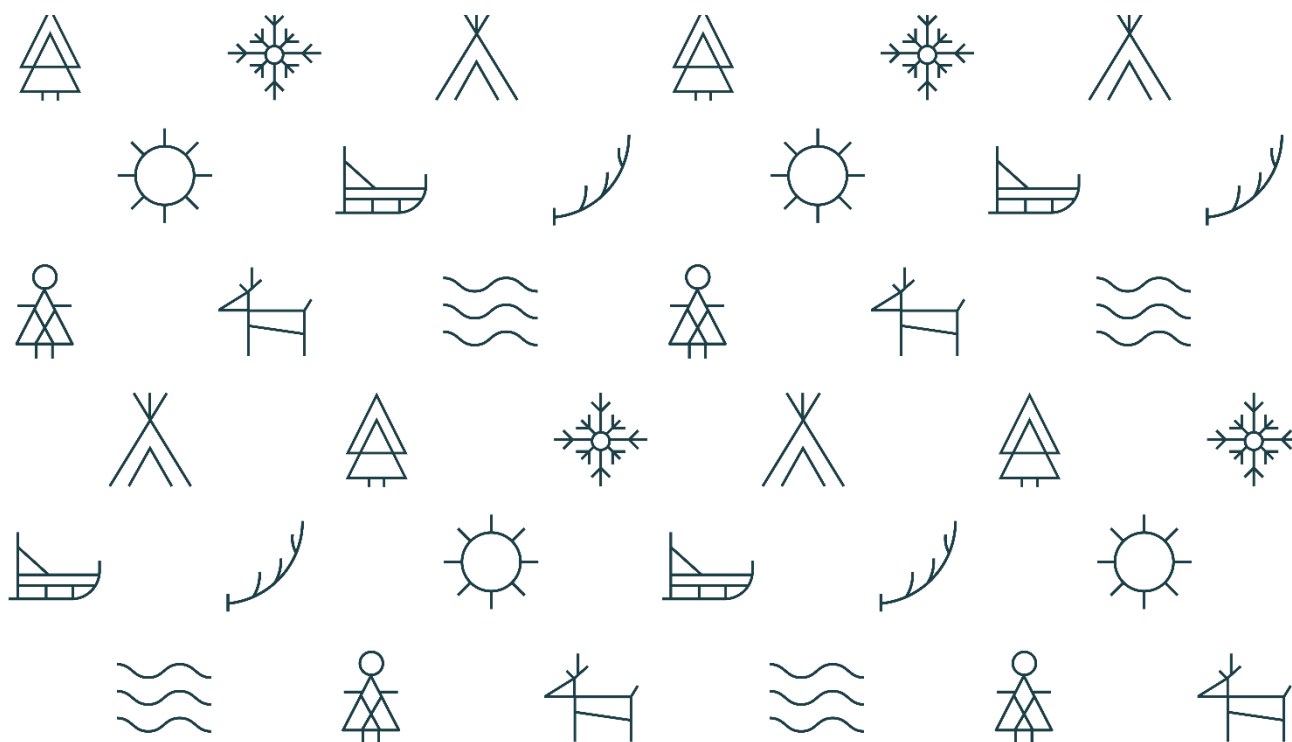

Sallan kunnan perusopetuksen ohjaussuunnitelma

päivitys 1.8.2024

Sisällys

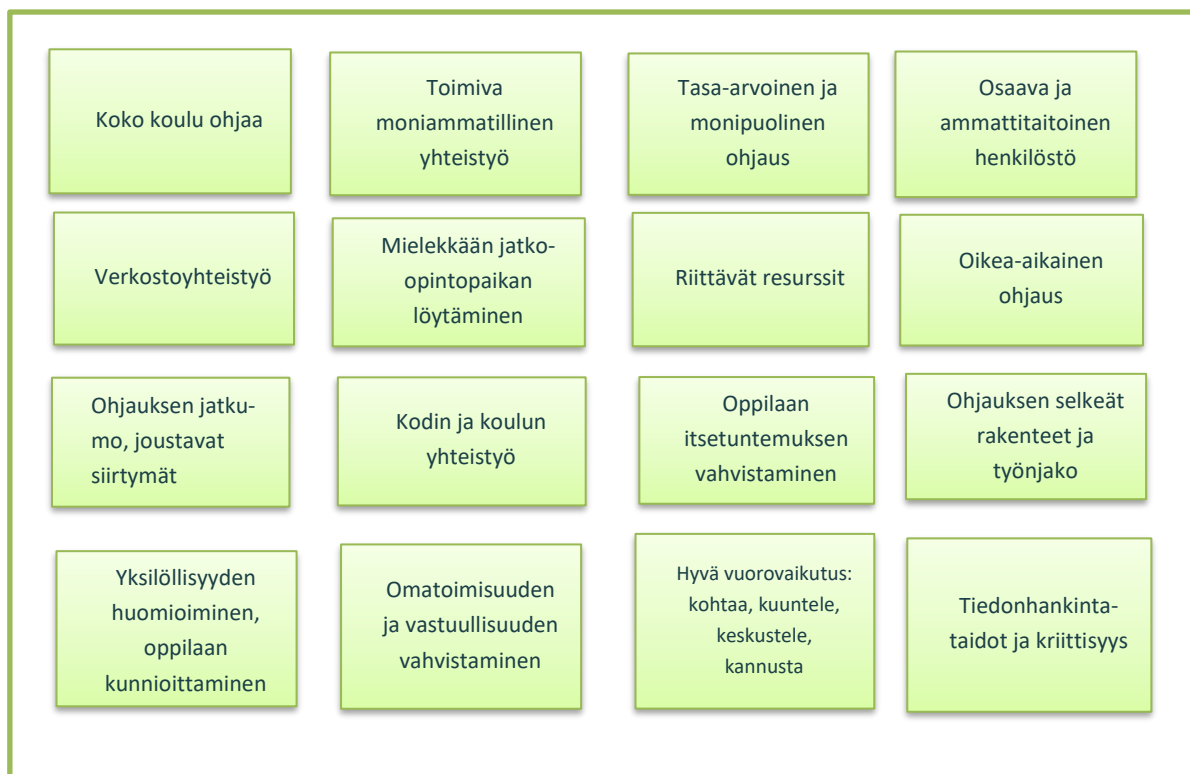
1 OHJAUSSUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA TARKOITUS	2
2 OHJAUKSEN ARVOT JA TAVOITE	2
3 OHJAUKSEN RAKENTEET, TOIMINTATAVAT JA TYÖNJAKO	3
4 TYÖSKENTELY MONIALAISISSA VERKOSTOISSA	8
5 KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ OHJAUKSESSA	9
6 TEHOSTETTU HENKILÖKOHTAINEN OPPILAANOHAUS	9
7 JATKO-OHJAUS PERUSOPETUKSEN JÄLKEISIIN OPINTOIHIN	10
8 TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMISEN JÄRJESTELYT	11

1 OHJAUSUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA TARKOITUS

Tässä ohjaussuunnitelmassa kuvataan Sallan kunnan perusopetuksen ohjaustoiminnan tarkoitus sekä sisältö, rakenne, toimintatavat ja työnjako. Ohjaussuunnitelman tarkoitus on antaa tietoa ja selkeyttää ohjauksen työnjakoa sekä kuvata, mitä tehtäviä koulun ja kunnan eri toimijoilla on ohjauksessa. Ohjaussuunnitelma toimii laadukkaan ohjauksen mallina kaikille ohjauksen toimijoille. Suunnitelma perustuu Opetushallituksen Hyvän ohjauksen kriteereihin ja Suomen opinto-ohjaajat ry:n Ohjauksen eettisiin periaatteisiin. Ohjaussuunnitelma käsitellään yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä lukuvuosittain. Ohjaussuunnitelma ja sen toteutuminen arvioidaan vuosittain koulukohtaisesti ja sitä päivitetään tarvittaessa.

2 OHJAUKSEN ARVOT JA TAVOITE

Ohjauksen taustalla on sivistyspalveluiden arvot:

Toivon ilmapiiri

- uskotaan tulevaisuuteen ja elämän hyvyyteen täällä Sallassa
- pidetään merkityksellisenä työtämme sivistystoimessa
- pidetään merkityksellisenä mahdollisuutta oppia ja opiskella koko elämän ajan
- pidetään yllä myönteinen ja kannustava puhe- ja toimintakulttuuri

Kollektiivinen optimismi

- uskotaan ihmisen hyvyyteen
- huomioidaan kaikkien kanssakulkijoiden ihmisarvo, kukaan ei ole parempi toista

Tiimisisu

- käsitellään vaikeitakin asioita yhdessä
- ajatellaan, innostutaan ja tehdään yhdessä
- ymmärretään myös toisia näkökulmia, yhtä totuutta ei ole

Yhteisluottamus

- on usko ja tunne siitä, että me yhdessä pystymme keskittymään oikeisiin asioihin
- löytämään toistemme vahvuudet ja tukemaan sekä hyödyntämään niitä
- ollaan ylpeitä meistä

Ohjauksen tavoite on olla jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa oppilaan oppimisen, kasvun ja kehittymisen tueksi. Ohjauksella edistetään opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja opintojen sujumista sekä tuetaan oppilasta elämään, koulutukseen ja uravalintoihin liittyvissä päätöksissä. Oikea-aikaisen ja suunnitelmallisen ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulunkäynnin sujuvaa etenemistä perusopetuksessa, nivelvaiheissa ja toisen asteen opintoihin kiinnittymisvaiheessa. Oppilaan ohjaaminen on jokaisen kouluyhteisön jäsenen ja erityisesti oppilaanohjaajan tehtävä. Jokaisella on velvollisuus ohjata oppilasta oman tehtävänkuvansa mukaisesti.

3 OHJAUKSEN RAKENTEET, TOIMINTATAVAT JA TYÖNJAKO

Ohjausta Sallan kunnan perusopetuksessa toteutetaan kunnan ohjauksesta vastaavien toimijoiden ja kouluyhteisöjen jäsenten yhteistyönä ja erillisinä sovittuina vastuutehtävinä. Koulun tasolla ohjausta toteutetaan yhteistyössä kaikkien koulun toimijoiden kanssa. Rehtori vastaa koulun ohjaustoiminnasta ja organisoi sen yhdessä luokanopettajien (alakoulussa) tai oppilaanohjaajien (yläkouluissa) kanssa.

Oppilaanohjaus 1.-6. luokilla

Oppilaanohjaus toteutetaan perusopetuksen 1.-6. luokilla kokonaan sisällytettynä oppiaineisiin ja päävastuu ohjauksesta on luokanopettajalla. Oppilaanohjauksessa painottuvat ikätason mukaisesti oppimaan ohjaaminen, vuorovaikutustaitojen harjoittelu, vastuiden ja velvollisuuksien ymmärtäminen, omien vahvuuksien tunnistaminen ja itsetuntemuksen ja itsetunnon kehittyminen.

Oppilaanohjaus 7.-9. luokilla

7.-9. luokkien oppilaanohjaus toteutetaan luokkamuotoisena ryhmäohjauksena, pienryhmäohjauksena ja yksilöohjauksena. Luokkamuotoista ryhmäohjausta on 0,3 vvt, seitsemännellä luokalla, 0,2 vvt kahdeksannella luokalla ja 1 vvt yhdeksännellä luokalla. Pienryhmäohjausta järjestetään tilannekohtaisesti lähinnä kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisille lukuvuoden eri vaiheissa. Yksilöohjausta ja tehostettua ohjausta saavat kaikki 7.- 9. luokan oppilaat.

OPPILAS

- Oppii kantamaan vastuuta oppimisestaan ja hyvinvoinnistaan
- Oppii suunnittelemaan tulevaisuuttaan ja tekemään perusteltuja valintoja
- On oikeutettu saamaan ohjausta oman koulupäivän aikana ja lisäksi kesällä tarpeen mukaan

HUOLTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- On päävastuussa oppilaan kasvattamisesta ja hyvinvoinnista
- Kannustaa ja on kiinnostunut lapsen/nuoren arjesta
- Huolehtii omalta osaltaan oppivelvollisuuden suorittamisesta, valvoo oppilaan arkirutiineja ja koulutehtäviä
- Huolehtii, että nuori hakeutuu ja aloittaa jatko-opinnot perusopetuksen jälkeen
- Huolehtii omalta osaltaan yhteydenpidosta kodin ja koulun välillä (esim. Wilma, huoltajatapaamiset, vanhempainillat)

REHTORIN / APULAISREHTORIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Vastaa koulun ohjaustoiminnasta ja suunnittelee sen toteuttamisen luokanopettajien ja oppilaanohjaajan kanssa
- Mahdollistaa oppilaanohjaajan ammattitaidon ylläpitämisen
- Luo ohjaukselle toimintaedellytykset ja myönteisen ohjausilmapiirin
- Huolehtii, että kaikilla ohjaukseen osallistuvilla on siihen edellytykset ja riittävät resurssit
- Järjestää tarvittavan tiedottamisen arviointiin liittyen
- Organisoii ja järjestää koulunsa opetuksen tiedonsiirron perusasteelta toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin

OPPILAAHOHJAAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Koordinoi koulun ohjaustoiminnan yhdessä rehtorin kanssa
- Toimii ohjauksen pedagogisena asiantuntijana
- Antaa yksilö-, pienryhmä- ja luokkamuotoista ohjausta 7.-9.-luokkalaisille
- Antaa arvionsa mukaan tehostettua henkilökohtaista ohjausta sitä tarvitseville 7.-9. luokkalaisille
- Vastaa TET-jaksojen järjestelyistä
- Huolehtii riittävästä ja oikea-aikaisesta ohjauksesta jatko-opintoihin
- Tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten jatko-opintoihin liittyvistä asioista
- Ohjaa ja valvoo, että oppivelvollinen täyttää hakeutumisvelvollisuutensa
- Tarkistaa, onko oppilas saanut opiskelupaikan ja ottaako oppivelvollinen opiskelupaikan vastaan toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksessa
- Tarjoaa ohjausta niille, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa tai eivät ole aloittaneet opintoja (kesäkuussa ja vko 31 - OKM:n vuosittain ilmoittamana "oppivelvollisuuden tarkistuspäivä" välisenä aikana)
- Valvoo, että oppivelvollinen aloittaa opinnot toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksissa
- Selvittää ne oppivelvolliset, joilla ei ole opiskelupaikkaa tai jotka eivät ole aloittaneet opintoja perusopetuksen jälkeen OKM:n vuosittain ilmoittamana "oppivelvollisuuden tarkistuspäivänä"
- Osallistuu moniammatilliseen ja verkostoyhteistyöhön
- Osallistuu yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön ohjauksen pedagogisena asiantuntijana
- Siirtää oppilaan koulunkäynnin tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin
- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin
- Osallistuu tarvittaessa huoltajatilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijana
- Seuraa koulutusjärjestelmän ja työelämän muutoksia
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. oppilaanohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin
- Tekee yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan muiden peruskoulujen, toisen asteen koulutusten, nivelvaiheen koulutusten, korkea-asteen koulutusten, TE-keskuksen, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien tahojen kanssa

LUOKANOHJAAJAN / LUOKANOPETTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Opettaa opetussuunnitelman mukaisia oppilaanohjauksen sisältöjä vuosiluokilla 1-6
- Opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittäminen ja vahvistaminen, vastuunotto koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista, tavoitteiden asettamisen ja palautteen saamisen ohjaamista, vahvistaa oppijan myönteistä käsitystä itsestään oppijana ja ryhmässä toimijana
- Toimii oppilaan kannustavana lähiohjaajana
- Perehdyttää oppilaan koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaiden ryhmäytttämisestä
- Huolehtii yhteydenpidosta kodin ja koulun välillä (esim. Wilma)

- Tapaa oppilaita ja heidän huoltajiaan säännöllisesti
- Seuraa oppilaiden opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa ja ohjaa tarvittaessa henkilökohtaisesti
- Tekee mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa
- Seuraa poissaoloja ja toimii aktiivisesti huomatessaan huolen

AINEENOPETTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Opettaa oman oppiaineensa opiskelutekniikat ja työtavat
- Opettaa oman oppiaineensa oppimaan oppimisen taitoja
- Huomioi opetuksessaan ja arvioinnissaan erilaiset oppijat
- Seuraa oppilaan etenemistä omassa oppiaineessaan ja ohjaa tarvittaessa henkilökohtaisesti
- Vahvistaa oppilaan realistista minäkuvaa ja osaamista arvioinnin ja palautteen kautta
- Tekee mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa (mm. työelämäpäivät ja oppilaitosvierailut)
- Tuntee oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksia ja työelämätarpeita sekä esittelee niitä oppitunneillaan
- Tekee mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä jatko-opintoja tarjoavien oppilaitosten ja työelämän kanssa oppiaineisiinsa liittyen
- Seuraa poissaoloja ja toimii aktiivisesti huomatessaan huolen

ERITYISOPETTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat yhteistyössä aineenopettajien, luokanopettajien ja luokanohjaajien kanssa
- Tukee aineenopettajia ja luokanopettajia erilaisten oppijoiden tuen tarpeiden huomioimisessa
- Auttaa oppilaita löytämään heille sopivat opiskelun tavat ja tekniikat
- Sopii tukea tarvitsevien oppilaiden ohjauksen työnjaosta yhdessä rehtorin ja oppilaanohjaajan kanssa
- Ohjaa oppilaitaan jatko-opintojen suunnittelussa yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa
- Laatii tarvittavat lausunnot oppilaan jatko-opintohakuihin liittyen
- Siirtää oppilaan koulunkäynnin tietoja alakoulusta yläkouluun siirryttäessä sekä toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin
- Siirtää tarvittavia oppilashuollon tietoja 6.-7.-luokkien nivelvaiheessa
- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin

KOULUKURAATTORIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Vahvistaa oppilaan kasvua ja hyvinvointia sekä toimii tukena haastavissa elämäntilanteissa
- Tekee moniammatillista yhteistyötä muiden ohjauksen toimijoiden ja verkostojen kanssa

- Siirtää tarvittavia oppilashuollon tietoja 6.-7.-luokkien nivelvaiheessa
- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutukseen

KOULUPSYKOLOGIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Laatii tarvittavat lausunnot oppilaan jatko-opintohakuihin liittyen
- Tekee moniammatillista yhteistyötä muiden ohjauksen toimijoiden ja verkostojen kanssa
- Siirtää tarvittavia oppilashuollon tietoja 6.-7.-luokkien nivelvaiheessa
- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutukseen

KOULUTERVEYDENHOITAJAN / KOULULÄÄKÄRIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Kertoo oppilaalle terveydellisistä rajoitteista ammatinvalinnassa
- Siirtää tarvittavia oppilashuollon tietoja 6.-7.-luokkien nivelvaiheessa
- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutukseen

KOULUSIHTTEERIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Tarkistaa ja muokkaa tarvittaessa oppilaan tietoja oppilashallinto-ohjelmassa
- Tarkistaa oppilaan tietoja Koskesta

KOULUNKÄYNNINOHJAAJAN / ERITYISAVUSTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Tukee ja ohjaa oppilasta arjen koulunkäynnin asioissa
- Tukee ja toteuttaa koulun kasvatustavoitteita
- Tekee ohjaustyötä oman tehtäväkuvansa mukaisesti

KOULUN MUUN HENKILÖKUNNAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Tukee ja toteuttaa koulun kasvatustavoitteita
- Tekee ohjaustyötä oman tehtäväkuvansa mukaisesti

KUNNAN YHTEISEN NIVELVAIHEEN OHJAUKSESTA VASTAAVAN HENKILÖN / ASUINKUNNAN VALPAS-TOIMIJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Opinto-ohjaan tehtäviä yhteistyössä koulun johtajien kanssa.
- Ottaa vastaan ja asiakkaakseen elokuussa ne perusopetuksen päättäneet nuoret, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa tai eivät ole aloittaneet opintojaan OKM:n päättämään ”oppivelvollisuuden tarkistuspäivään” mennessä
- Arvioi nuoren kokonaistilanteen ja tuen tarpeen oppivelvollisen ja huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa
- Tarjoaa oppivelvolliselle ohjausta
- Ohjaa oppivelvollista hakeutumaan koulutukseen ja tarvittaessa tarkoituksenmukaisesti muihin palveluihin tai hakemaan oppivelvollisuuden keskeyttämistä
- Ohjaa nuoren uuteen opiskelupaikkaan toisen asteen tai nivelvaiheen koulutukseen

- Tekee yhteistyötä toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksen järjestäjien, nuorisotyön ym. tarvittavien tahojen kanssa

SIVISTYSOHTAJA / ERIKSEEN MÄÄRÄTTY VIRANHALTIJA

- Osoittaa opiskelupaikan peruskoulun suorittamisen jälkeen sellaiselle nuorelle, joka ei ole aloittanut opiskelua kahden kuukauden kuluessa kunnan ohjaus- ja valvontavastuun alkamisesta.

4 TYÖSKENTELY MONIALAISISSA VERKOSTOISSA

Ohjaustyötä tekevät toimivat yhteistyössä koulun henkilöstön ja lähialueen toimijoiden kanssa ja osallistuvat monialaiseen työskentelyyn oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Yhteistyön ohjauksellisena tarkoituksena on ohjata ja tukea oppilaan oppimista, kasvua ja kehittymistä.

Monialaisiin verkostoihin kuuluvat opetushenkilöstön lisäksi muun muassa nuorisotyö, sosiaali- ja terveystyö, kolmas sektori, toisen asteen ja nivelvaiheen koulutustoimijat sekä mahdolliset korkea-asteen koulutustoimijat, paikalliset yritykset ja yrittäjäjärjestöt, työelämäjärjestöt, nuorten kansainvälisyyttä edistävät toimijat, opetushallitus ja tarvittaessa tulkkipalvelut.

Kaikki koulun toimijat osallistuvat koulun oppilashuoltoon sekä yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä että yksilökohtaisen oppilashuollon monialaisissa asiantuntijaryhmissä. Erityisesti tätä tekevät rehtorit, koulukuraattori, koulupsykologi, kouluterveydenhoitaja, koululääkäri, erityisopettajat, luokanopettajat, luokanohjaajat ja oppilaanohjaaja. Oppilaanohjaaja kuuluu koulun yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään ja osallistuu sen työskentelyyn ohjauksen pedagogisena asiantuntijana. Oppilaanohjaaja osallistuu tarpeellisiin yksilökohtaisen oppilashuollon monialaisiin asiantuntijaryhmiin oppilaanohjauksen asiantuntijana ja oppilaan yksilö- ja ryhmäohjaajana.

Koulun henkilöstö tekee tarvittavaa ohjausyhteistyötä sosiaali- ja terveystyöpalvelujen tuottajien, kolmannen sektorin toimijoiden, nuorisotyön toimijoiden ja muiden nuoren kasvua tukevien toimijoiden kanssa. Näissä painottuu oppilashuollollinen ja nuoren tulevaisuutta vahvistava ohjaustyöskentely ja tätä työtä tekevät erityisesti oppilashuollon toimijat, johtajat, kuraattori, psykologi, erityisopettajat ja oppilaanohjaaja.

Työelämäyhteistyötä tekee jokainen koulun henkilöstöön kuuluva oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Oppilaanohjaaja pitää yhteyttä työelämään, yrityksiin ja paikalliseen yrittäjäjärjestöön, osallistuu työelämäaiheisiin koulutuksiin, järjestää mahdollisuuksien mukaan tutustumisia ja yritysvierailuja ja organisoii oppilaiden TET-jaksot. Aineenopettaja

esittelee mahdollisuuksien mukaan työelämää ja järjestää mahdollisuuksien mukaan tutustumisia ja yritysvierailuja omiin oppiaineisiinsa liittyen.

Koulun henkilöstö tekee yhteistyötä eri koulutusten järjestäjien kanssa, erityisesti paikallisten perusopetuskoulujen ja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutusten järjestäjien kanssa. Peruskouluyhteistyötä tekevät erityisesti johtajat, oppilashuollon toimijat, erityisopettajat ja oppilaanohjaaja. Toisen asteen ja nivelvaiheen koulutusten järjestäjien kanssa yhteistyötä tekevät erityisesti oppilaanohjaaja ja erityisopettajat oppilaiden jatko-opintoihin ja jatko-opintopaikkoihin tutustumisiin liittyen. Yhteistyötä korkea-asteen koulutustoimijoiden ja muiden koulutusten järjestäjien kanssa tekee erityisesti oppilaanohjaaja jatko-opinto-ohjaukseen liittyen.

5 KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ OHJAUKSESSA

Koulu tekee ohjausyhteistyötä oppilaan kodin kanssa monella tavalla ja sen tarkoitus on tukea huoltajia pysymään mukana oppilaan koulunkäynnissä, antaa tietoa koulunkäynnin sujumisesta ja tukea huoltajia oppilaan jatko-opintojen suunnittelussa.

Oppilaanohjaaja tiedottaa huoltajia koulun oppilaanohjauksesta, ohjauksen järjestelyistä, TET-jaksoista ja jatko-opintoihin hakeutumisesta. Oppilaanohjaaja tekee yhteistyötä oppilaiden yksilöllisten tarpeiden mukaan, kuten järjestää huoltajatapaamisia jatko-opintoihin liittyen, ja osallistuu tarvittaessa oppimissuunnitelma- tai HOJKS-tapaamisiin ja yksilökohtaisiin oppilashuoltotapaamisiin.

Oppilaanohjaaja järjestää päättöluokkalaisten huoltajille jatko-opintoillan ja osallistuvat muihin tarpeellisiin huoltajatilaisuuksiin. Erityisopettajat tekevät yhteistyötä erityisesti tehostetun tuen ja erityisen tuen oppilaiden huoltajien kanssa oppilaan oppimaan oppimisen taitojen ja opetuksen järjestelyjen parissa. Luokanopettaja ja luokanohjaaja tiedottavat huoltajia, ohjaavat oppilaan arjen koulunkäyntiä ja tekevät tähän liittyvää yhteistyötä huoltajien kanssa.

6 TEHOSTETTU HENKILÖKOHTAINEN OPPILAANOHJAUS

Oppilas, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, saa yksilö-, pienryhmä- ja ryhmäohjauksen lisäksi tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta 7-9.luokilla. Oppilaanohjaaja arvioi, ketkä oppilaat tarvitsevat ja hyötyvät tehostetusta oppilaanohjauksesta ja antaa oppilaalle tehostettua ohjausta 1-10 tuntia 8.-9.

luokkien aikana. Koulun muut toimijat, kuten oppilashuoltohenkilöstö, erityisopettaja ja luokanohjaaja, huoltajat ja oppilaan hoitavat tahot voivat myös ehdottaa oppilaalle tehostettua oppilaanohjausta.

Sytä tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen ovat erilaiset tuen tarpeet esimerkiksi koulunkäynnin motivoinnissa ja jatko-opinto- ja urasuunnitelmien tekemisessä. Tällaisia tilanteita voi esiintyä esimerkiksi oppilaan tehostetun ja erityisen tuen vaiheissa, sairastamistilanteissa, pitkittyneiden poissaolojen jälkeen tai tilanteessa, jossa oppilaalla on rajoitteita jatko-opintovalintoihin liittyen.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus on pääosin yksilöohjausta, mutta voi sisältää harkitusti myös pienryhmäohjausta. Ohjauksessa painottuu oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen ja ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on kehittää lukuvuoden 2021-22 malli, jossa osana ohjausta oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma ja siihen kirjataan oppilaan vahvuuksia ja tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Jatko-opintosuunnitelman laadintaan osallistuvat oppilas ja oppilaanohjaaja ja tarpeen mukaan esimerkiksi huoltaja, erityisopettaja, aineenopettaja, luokanohjaaja, kuraattori, psykologi, sosiaalityöntekijä tai muu hoitava tai tukea antava taho. Jatko-opintosuunnitelmaa päivitetään oppilaan ja oppilaanohjaajan ohjaustapaamisissa tarpeen mukaan.

7 JATKO-OHJAUS PERUSOPETUKSEN JÄLKEISIIN OPINTOIHIN

Perusopetuksen päättövaiheessa ohjauksessa korostuu oppilaiden jatko-opintovalintojen ohjaaminen ja niissä tukeminen. Ohjauksen tärkeänä elementtinä on oppilaanohjaajan antama henkilökohtainen yksilöohjaus ura- ja ammatinvalintaan liittyviin asioihin. Jatko-opintoja suunnitellaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa sekä tarvittavien oppilaan kanssa työskentelevien henkilöiden, kuten erityisopettajan, kuraattorin, hoitavan tahon tai vastaanottavan oppilaitoksen edustajien, kanssa.

Oppilaanohjaaja antaa yksilöohjausta jokaiselle 9.-luokkalaiselle vähintään yhden kerran lukuvuoden aikana jatko-opintojen suunnittelun merkeissä. Tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla ohjaus aloitetaan riittävän ajoissa ja tarvittaessa oppilaalle annetaan tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. Ohjauksessa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäkymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin ja oppilaitoksiin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa myös tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä muista tukimuodoista.

Oppilaanohjaaja tiedottaa huoltajia yhteishausta ja muista päättöluokkalaisille suunnatuista tapahtumista sekä organisoi 9.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen tarkoitetun jatko-opintoillan. Oppilaanohjaaja myös koordinoi jatko-opintoihin haut. Oppilaat tekevät haut huoltajan toiveen mukaisesti joko kotona huoltajan kanssa tai koulussa oppilaanohjaajan kanssa. Oppilaan huoltajia kuullaan lain edellyttämällä tavalla hakuihin liittyvissä asioissa.

Yhteishaun tulosten julkistamisen yhteydessä kesäkuussa oppilaanohjaaja käy läpi kaikki yhteishakuun osallistuneet oppilaansa ja on yhteydessä niihin oppilaisiin, jotka eivät saaneet opiskelupaikkaa, ja heidän huoltajiinsa. Tarvittaessa oppilaanohjaaja on yhteydessä myös muihin oppilaisiin ja huoltajiin. Oppilaanohjaaja ohjaa ja tukee opintopaikan haussa kesäkuussa niitä oppilaita, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa. Oppilaanohjaaja ohjaa elokuussa niitä oppilaita, jotka eivät ole saaneet tai vastaanottaneet opiskelupaikkaa tai eivät ole aloittaneet opintoja toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksessa.

Elokuun loppupuolella, Opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemänä ”oppivelvollisuuden tarkistuspäivänä”, nuoret, joilla ei ole opiskelupaikkaa tai jotka eivät ole aloittaneet opintoja, siirtyvät kunnan sivistystoimiston koordinoitavaksi ja asuinkunnan Valpas-toimijan (Sallan kunnassa opinto-ohjaaja) vastuulle ja ohjattavaksi. Valpas-toimija siirtää tarvittavien nuorten tiedot Valpas-ohjelmaan ja ottaa nuoret asiakkaakseen. Valpas-toimija arvioi nuoren tilanteen, tarjoaa hänelle ohjausta ja tukea, tekee yhteistyötä huoltajan ja tarvittavien muiden tahojen kanssa ja ohjaa oppivelvollista hakeutumaan koulutukseen ja muihin tarkoituksenmukaisiin palveluihin. Tarpeen mukaan Valpas-toimija voi myös ohjata nuorta hakemaan oppivelvollisuuden keskeyttämistä, ohjata nuoren uuteen opiskelupaikkaan tai osoittaa hänelle opiskelupaikan nivelvaiheen koulutuksesta.

Ohjausvastuu nuorista, jotka ovat saaneet opiskelupaikan ja aloittaneet opinnot toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksessa, siirtyy kyseisen koulutuksen järjestäjälle. Tieto opintojen aloittamisesta merkitään Valpas-ohjelmaan.

8 TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMISEN JÄRJESTELYT

Työelämää tutustuminen on osa perusopetuksen oppimäärää. TET-jakson kautta nuori saa tietoa ja kokemusta eri ammateista ja työelämästä sekä vahvistusta oman osaamisen kartoittamiseen.

Sallassa yhdeksäsluokkalaiset ovat TET-jaksolla viikon. Kahdeksäsluokkalaiset tutustuvat 1-2 päivää koulun työntekijöiden työhön (keittiö, kiinteistönhoito, siivous) olemalla mukana heidän työssään kokonaisen päivän. Seitsemäsluokkalaiset ovat yhden päivän ajan tutustumassa huoltajan tai muun läheisen työhön.

Oppilaat hankkivat TET-paikkansa itse. Oppilaanohjaajat auttavat käytännön järjestelyissä. Erityisopetuksessa oleville oppilaille työelämään tutustuminen järjestetään tarvittaessa yksilöllisesti suunnitellen, yhteistyössä erityisopettajan kanssa.

Luokkien vierailuja erilaisissa yrityksissä järjestetään mahdollisuuksien mukaan.

Huoltajien osaamista voidaan hyödyntää esimerkiksi työelämäinfojen tai teemapäivien muodossa.

OPS2014

Kappaleen 15.4.19 Oppilaanohjaus alaotsikko **Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9** sekä sitä seuraava teksti muutetaan seuraavasti:

Ohjaus, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus ja tukea tarvitsevan ohjaus oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9.

Oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Monialaista yhteistyötä tehdään erityisesti myös tehostettua henkilökohtaista ohjausta ja tukea tarvitsevien oppilaiden sekä erityisestä syystä koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopis-teenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Oppilas jatkaa perusopetuksen jälkeen toisen asteen tutkinnon suorittamiseen, toiselle asteelle valmentavaan koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuslaissa määriteltyyn koulutukseen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Näitä vahvistetaan suunnitelmallisesti oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäkymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä tarvittaessa muista tukimuodoista.